

Ἡ κ. Πετρούλα Ψηλορείτη φαίνεται ποτισμένη ἀπὸ τίς καθαρές πηγές τῆς τέχνης. Ξένη ἀπὸ τίς ψευτιές πού ζυμώνεται ἡ ἀνατροφή μιᾶς γυναίκα στὴν ἀστική κοινωνία μας, αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ πιάσῃ στὰ χέρια τῆς τὰ ἰδανικά τῆς ἱδίας αὐτῆς κοινωνίας καὶ νὰ τὰ χτυπήσῃ κάτω.

«Μὲ κάθε θυσία» ἐπιγράφεται τὸ δράμα τῆς σὲ τέσσερις πράξεις πού παίχτηκε στὸ «Ἄττικὸ» μὲ πρωταγωνίστρα τὴ δ. Κοτοπούλη. Στὴν ὑπόθεσή του μᾶς ξεδιπλώνει τὴν ψυχολογία μιᾶς κατὰ βάθος ἴσιας καὶ τέλειας γυναίκα, πού ἀφοῦ ἀπελπίζεται ἀπὸ τοὺς γύρω τῆς πού τὴν κοιτοῦνε αἰώνια μὲ ταπεινοῦς σκοπούς, κι ἀπὸ τὸν ἄντρα τῆς τὸν ἴδιο πού ζητᾷ νὰ φτάσῃ ψηλὰ μὲ κάθε θυσία, ἀ-

κόμα καὶ μὲ τὴν ἐκμετάλλεψή τῆς, δίνεται δλόψυχα σ' ἕνανε νέο, πού τονὲ πλάθει ἀνώτερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μὰ κ' ἐκεῖ ἡ ἀπογοήτεψη ἔρχεται νὰ τὴ φαρμακώσῃ. Ὅμως ἡ ζωὴ πού τὴν πλημμυρίζῃ, ἡ χαρὰ γιὰ τὸν κόσμο, τῆς πνίγει τὴν ἀπελπισία τῆς, καὶ στὸ τέλος τὴν ἀναγκάζει νὰ σκύψῃ στὰ κοινωνικά σονήθεια καὶ σπάνοντας τὴ δύναμή τῆς νὰ συρθῇ στὴν ἀπώλεια.

Ἔργο πού τὸ κινεῖ βέβαια μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ φλόγα. Μόνο πού στίς περισσότερες μεριές ἡ τέτοια φλόγα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ ἄσυστη καὶ φεγγαβολία, πνιμένη μέσα σὲ παρεξηγημένους Νιτσεισμούς, καὶ σὲ ἀκαιροὺς λυρισμοὺς, πού ἀδυνατίζουνε τὸ διάλογο. Ἡ δραματικὴ σύγκρουση, ἔσο κι ἂ στὸ βάθος δὲ μᾶς εἶναι πλέρια δικαιολογημένη, ἔμω εἶτσι πού παρουσιάζεται μᾶς ξυπνᾷ τὸ αἰσθημα, καὶ μᾶς δίνει νὰ νοιώσουμε πὼς ἡ γνώση τῆς σύχρονης φιλολογικῆς θεατρογραφίας ἀπὸ τίς Ἰψενικὲς πηγές, σφράγισε τὸ δρόμο τὸν καλλιτεχνικὸ τῆς δραματογράφισσας. Ὅταν ἡ φιλολογία καὶ ἡ δραματικὴ μας πασκίσουνε νὰ ποτιστοῦνε ἀπὸ τ' ἀγνιστικὰ νερά τῶν ἀψηλῶν κεφαλαριῶν, θ' ἀλλάξῃ κι ὁ σημερινὸς ρυθμὸς τῆς ἐπιτίθειας γραμματσοδιομηχανίας, κι ὁ καθάριος βορριᾶς θὰ σαρώσῃ τὰ πνευματικὰ μαλάκια πού ἀξεκόλλητο ἔχουνε τὸ γεροντόψυχό τους πείσμα ἀπὸ τὴν κρυφὴ λαχτάρα γιὰ τὸ πνίξιμο κάθε καινούργιας ἀνθησῆς στὴ σύχρονη μας τέχνη. Μόνο ἂς ὀδηγᾷ τοὺς νέους ἡ ἱερὴ φωτιὰ τῆς ἀπόλυτης εἰλικρίνειας, κι ἂς βουλώνουνε τ' αὐτιά τους στίς γύραθε Σειρήνες τῆς μίσης καὶ τῆς ὑποχώρησης.

Ἡ κ. Ψηλορείτη πού μεταχερίζεται συχνὰ καὶ τὴν καθαρεύουσα, πάσκιε νὰ γράψῃ τὸ ἔργο τῆς τοῦτο σὲ δημοτικὴ. Ἦς πρέπει μεγάλως ἐπαινος, ἀφοῦ μάλιστα καὶ τὸ κατάφερε νὰ δώσῃ σκηνὲς ὀρητικὲς καὶ ζωντανές, πού ἀδύνατο ν' ἀποδοθοῦνε, φυσικά, σὲ μιχτὴ γλώσσα.

Ἡ δ. Κοτοπούλη μᾶς παρουσίασε πικίζιμο βαθὺ καὶ μελετημένο. Ἐδειξε μιὰν ἄκρη ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς τὸν ἡλιοπράσινο πού πάει τὴν τέχνη πρὸς τὰ χλωρὰ λειβάδια, μὰ πού τόσο συχνὰ τὸν παραιτᾷ, παίρνοντας τὰ μονοπάτια μιᾶς ἀναγκαστικῆς ὑποχώρησης σὲ γούστο κοινού καὶ τύπου ἀνήμπορου ν' ἀποκάψῃ τὴν ἀπλοχεριὰ μιᾶς νόησης ἀπάνου ἀπὸ τὰ χλιοπατημένα.